

SÈRIE 1

L'exercici 1 és comú a les dues opcions

Exercici 1 (5 punts)

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa::

“En els dos exèrcits hi havia uns germans trigèmims, els Horacis i els Curiacis. Els reis parlen amb els trigèmims, per tal que cadascun lluiti amb l'espasa en favor de la seva pàtria. Signat el pacte, els trigèmims agafen les armes i avancen al mig entre els dos exèrcits. Es dona el senyal i els grups de tres joves entaulen combat. Quan les armes han retronat en la primera escomesa, l'horror sobrepen els espectadors”.

OPCIÓ A:

Exercici 2

Foedere icto és una construcció anomenada de participi no concertat o d'ablatiu absolut i està formada per un participi en ablatiu *icto*, que concerta amb un substantiu també en ablatiu *foedere*.

Exercici 3

Són correctes tant les expressions llatines com les expressions catalanes amb què es denominen els tòpics:

1. *Carpe diem* o la necessitat d'aprofitar el moment present – 2. *Aurea mediocritas* o la bonesa de la mitjanía – 3. *Beatus ille* o els avantatges de viure una vida senzilla – 4. *Monumentum exegi aere perennius* o les ànsies d'immortalitat del poeta.

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“La colònia romana de Bàrcino va ser fundada per l'emperador August al final del s. I aC, en territori de la tribu ibera dels laietans; fou anomenada *Colonia Iulia Augusta Fauentia Paterna Barcino* i tenia una extensió d'unes 10 hectàrees. Sembla que el motiu principal de la seva fundació va ser tenir el control dels dos eixos de penetració en el territori interior, els rius Llobregat i Besòs.

La ciutat, de nova planta i a dalt d'un petit turó, tenia forma de rectangle, tot i que particularment escapçat en cada un dels seus vèrtexs, per adaptar-se a la geografia del turonet. La quadrícula *d'insulae* era perfectament regular i s'estructurava en paral·lel al *cardo* i al *decumanus* que es creuaven en el fòrum, l'actual plaça de Sant Jaume, on es dreçava un temple dedicat a August, del qual es conserven tres columnes i una part del podi. Els dos eixos donaven accés a les quatre portes de la ciutat. La provisió d'aigua es feia gràcies a dos aqüeductes, d'un dels quals en resten algunes arcades. També hi havia un parell de termes, unes de les quals a la plaça Sant Miquel, darrere de

l'ajuntament. En tant que era un colònia, els seus òrgans de govern eren similars als de la capital de l'imperi: dos duòvirs (que feien la funció dels còsols), dos duòvirs quinquennals (que feien la funció dels censors), edils, un *ordo decurionum* (amb les funcions del senat). A finals del s. III dC o a inicis del IV dC la ciutat va ampliar les seves muralles per motius de seguretat, ja que començava a haver-hi freqüents incursions dels pobles bàrbars en territori romà. Les restes més ben conservades són les de la muralla; a més de les restes del temple i de les termes (avui soterrades), es conserva una necròpolis a la plaça Vila de Madrid”.

OPCIÓ B:

Exercici 2

En el primer cas es tracta d'una preposició d'ablatiu; en el segon cas es una conjunció que introdueix una oració subordinada adverbial temporal.

Exercici 3

1b – 2a – 3d – 4c

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“Es tracta d'una guerra gairebé civil entre les ciutats d'Alba i Roma sorgida per una qüestió de rapinya mútua entre uns pagesos romans i uns pagesos albanos i aprofitada com a excusa pel rei Tul·lus Hostili, que tenia un esperit molt guerrer. En el moment en què s'ha de lliurar la batalla definitiva i els dos exèrcits estan davant per davant, el comandant de les tropes albanes adverteix Tul·lus del perill que comportarà el fet que morin tants homes. Decideixen aleshores que lluitin només dos grups de trigèmings, un de cada exèrcit –els Horacis, per Roma, i els Curiacis, per Alba- amb la condició que el poble guanyador comandarà l'altre. El combat singular es desenvolupa de manera que en el primer moment moren dos Horacis i els tres Curiacis queden ferits; aleshores el tercer germà Horaci, absolutament incòlume, decideix començar a córrer per cansar-los; així, en mata successivament dos. Quan arriba el tercer, cansat i dessagnat, l'Horaci li clava l'espasa al coll i resulta vencedor absolut i, per tant, també el poble romà. De tornada a Roma, amb les despulles dels tres vençuts, el surt a torbar la seva germana Horàcia, que havia estat la promesa d'un dels Curiacis. En veure el vestit, que li havia teixit ella mateixa, es desfà en plors, en comptes de celebrar la victòria del seu germà. Aleshores aquest la mata, per haver-se oblidat dels seus germans morts i de la victòria del poble romà.”

SÈRIE 4**L'exercici 1 és comú a les dues opcions****Exercici 1 (5 punts)**

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa:

“ A Numa Pompili li va succeir Tul-lus Hostili , a qui li fou ofert espontàniament el regne en consideració al seu valor. Aquest va crear tota l'organització militar i l'art de la guerra. Així doncs, una vegada entrenada la juventud de manera admirable, va desafiar els albans. Els destins d'un i altre poble foren confiats als Horacis i als Curiacis, germans trigèmens. La lluita fou indecisa, gloriosa i admirable”.

OPCIÓ A**Exercici 2**

Exercita iuuentute in mirum modum és una construcció anomenada de participi no concertat o d'ablatiu absolut i està formada per un participi de passat en ablatiu *exercita*, que concorda amb un substantiu també en ablatiu *iuuentute* i està modificat per un complement circumstancial *in mirum modum*.

Exercici 3

1. Circ – 2. Anfiteatre – 3. Termes – 4. Teatre.

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“Una vegada derrotat el rival Antoni, Roma va entrar de la mà d'August en un període de pau permanent. Aleshores va començar també un període de regeneració moral, basada en la recuperació i promoció de les antigues virtuts dels romans, que s'associaven a l'èxit de les grans conquestes hagudes en el passat. August va voler reunir al seu voltant tota una sèrie d'escriptors que exaltessin la seva obra de govern, en fessin propaganda i establissin que ell i la seva família eren el resultat d'un pla prèviament dissenyat pels déus. Per fer-ho va comptar amb la col·laboració de Mecenas, un aristòcrata, expert polític i conseller cultural, al voltant del qual es va constituir un cercle literari del qual van formar part Virgili i Horaci, que eren amics. En canvi, Ovidi (poeta elegíac: *Tristes*, *Pòntiques*, *Art d'estimar*, etc.) no va combregar mai amb el nou ideari moral i fou desterrat al mar Negre per l'emperador a causa d'uns *carmen et error* (probablement *L'art d'estimar* i haver descobert algun afer que deshonorava algun membre de la família imperial). L'historiador Tit Livi va entrar en el cercle imperial com a professor del futur emperador Claudi. La seva *Història de Roma* vol ser una idealització del passat republicà i, per això, moltes vegades descriu les gestes personals d'homes i dones, perquè serveixin d'exemple a les futures generacions. Virgili (tot i haver estat desposseït de part de les seves terres per part d'Octavi) i Horaci (tot i haver lluitat contra els

exèrcits d'Octavi) van esdevenir els grans propagandistes de l'obra imperial, el primer a través de la seva *Eneida* (gènere èpic) i el segon sobre tot a través del llibre quart de les *Odes* (gènere líric) i del *Carmen saeculare*.”

OPCIÓ B

Exercici 2

Cui introdueix una oració subordinada adjectiva o de relatiu; *regnum* és el subjecte de *datum est*.

Exercici 3

1g – 2f – 3a – 4c

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“Es tracta del municipi d'Empúries. En el s. VI aC els grecs van establir un mercat en un illot (Paleòpolis) davant de la costa i en la desembocadura del riu Fluvià; a mitjan del s. VI aC passaren a terra ferma i hi fundaren un nucli més gran (Neòpolis). Allí ja hi havia assentat un petit nucli indígena dels indicets. L'illot, tan proper a la costa, i el port molt arrecerat oferien unes condicions immillorables per al comerç. Aquesta situació estratègica va fer que els romans, comandats per Gneu Corneli Escipió, hi desembarquessin l'any 218 aC amb motiu de la segona guerra púnica. Primerament varen construir una petita base militar en el gran turó que quedava just a sobre del nucli indicet i grec, des d'on podien vigilar el territori de terra endins i dominar la badia. També fou aquesta base que Marc Porci Cató va aprofitar l'any 195 aC. per acabar amb la resistència indígena. A començament del s. I aC, aquesta base va esdevenir un tercer nucli urbà que es va unir als altres dos, probablement a mitjan del s. I aC., quan Juli Cèsar hi ha assentat un grup de legionaris llicenciats després de la victòria sobre els partidaris de Pompeu l'any 45 aC.

La ciutat romana, situada en el turó, té planta rectangular i traçat hipodàmic regular, ocupa una extensió de 22 hectàrees i està envoltada de muralles. Les illes de cases s'estructuren al voltant del *cardo* i del *decumanus*, en la intersecció dels quals sorgeix un fòrum amb un pòrtic i un Capitoli; prop del fòrum s'han excavat unes termes. La muralla, que, en un principi, rodejava tot el nucli romà, fou desmuntada en la seva part oriental a mitjan s. I aC, per tal de facilitar la unió dels nuclis romà i grec, la qual cosa va permetre l'ampliació d'algunes cases. S'han conservat restes d'un amfiteatre i d'una palestra fora muralles, així com dues cases de personatges benestants”.